

NARODNI GOSPODAR

GLASILO GOSPODARSKE ZVEZE.

Člani Gospodarske zveze dobivajo list brezplačno.
Cena listu za nečlane po štiri krome na leto; za pol leta dve kroni;
za četrt leta eno krono; posamne številke po 20 h.

Sklep urejevanja 5. in 20. vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo. — Cene inseratom po 20 h od enostopne petit-vrste, za večkratno insercijo po dogovoru.

Telefon štev. 143.

V Ljubljani, 25. junija 1903.

Poštno-hran. št. 849.872

Kmetijstvo.

Živi plot in njegova korist.

Med mnogimi popravami v gošpodarstvu, katere kmeta več ali manje stanejo, so tudi ograje ali plot. Te je treba vsako spomlad popravljati, kar posebno občutno stane ondi, kjer je treba kmetom les kupovati. Gotovo si marsikateri kmetič večkrat premišlja, kako bi se izognil temu delu in stroškom, vendar malokateri jo ugane prav. Takim svetujemo kar naravnost, naj nasade poleg ograj ali plota živi plot, kateri bode čez nekaj let odrinil skrb in stroške za navadne ograje.

Živi plot je več vrst in sicer navadno iz drevja, katerega sadike se lažje dobe. Navadno pa je drevje v ta namen najbolj pripravno, namreč smreka in gaber. Druge vrste drevja rastejo navadno preveč na kviško, ako jih primerno obrežeš pa hirajo in kmalu usahnejo.

V zgodnejši spomladi je najprilpravnejši čas za sajenje živega plota. V ta namen se poruje ali izkoplje sadik kje na pašniku ali ob kraju gozda, katere se morajo prav sproti in brzo saditi, da se jim korenine ne posuše. Tudi jama se mora delati sproti, da pridejo sadike s koreninami v vlažno zemljo.

Rekli smo, da naj se poiščejo sadike kje na pašniku ali kraj gozda. To pa zato, ker se te raje primejo v novi zemlji na planem, dočim one iz gozda navadno na prostem ne rastejo, ker niso vajene vetra in svetlobe.

Jama za sajenje naj se koplje za brazdo globoko, to pa je najboljše za navadnim plotom, kateri mlada drevesca prva leta brani pred vetrom in živino, da jih ne pokonča. Sadike se ne smejo jemati prevelike, katere se težko primejo, ker se jim močne korenine preveč pokvarijo. Najbolj primjerne so 3—4letne sadike. Te se sproti postavljajo v jedno ali dve vrsti v jamo, z jedno roko se drži sadika po koncu, z drugo pa se zasuje in poravna prst okoli korenin. Pomniti je, da se drevce, ako mogoče enako postavi proti vetru in solncu, kakor je stalo prej. Tudi se ne sme vsaditi globokeje ali plitveje, nego je bilo na poprejšnjem prostoru. Ako je prsti premalo ali pa je zelo slaba, dobro je pripeljati nekaj rodne prsti iz njive in jo h koreninam primešavati.

Ako je po sajenju nastala suša, treba je sadikam zalivati. To se stori z kakoršnokoli vodo in sicer ako zemlja zmrazuje v jutru še pred solncem, ako pa se mraza ni več bati, pa zvečer. Ponavlja se to po potrebi vsaki drugi ali tretji

dan, dokler ne nastopi dež ali sneg.

Paziti se mora tudi, da so mlade sadike zavarovane pred razno živadjo, da jih ne pohodi, poruje ali objeda. Posebno koza ima slast ščipati mladike in tako zavirati rast drevesc. Zato, kakor rečeno, naj bode še stari plot ob strani, koder hodi živina, dokler drevesca dosti visoko ne odrastejo.

Ako so se drevesca prijela v rasti, bodo že v 3. do 4. letih dosegla visokost navadnega plota. Sedaj pa je nastopil čas, da jih v spomladi strižemo, s čemur se jim da prava podoba živega plota. Za ta posel so najboljše škarje. Pri striženju se najprej predolge mladike na vrhu, da so vse jedne visokosti. Zatem se ostrižejo tudi predolge veje ob strani, da izgleda plot ravno, kakor zid. Pri striženju se mora paziti, da se ne obrezuje preblizo debela, na kar se potem drevje suši.

Z striženjem živega plota se mu da tudi oblika, kakoršno hočemo imeti. Najbolj navadna oblika je zgoraj gladka v primernejširini, kakor klop, na vsakej strani malo zaokrožen rob, ob straneh doli pa stene gladko navpik. Nekateri pa ljubijo, zlasti ob cestah, po vrhu plota primerno narazen majhne stolpiče, za kar puste po jeden ali dva vrha drevesa rasti

višje od drugega plota in te tudi lepo na okroglo obstrižejo.

Pomniti je treba, da se živi plot striže navadno vsako spomlad, le samo ako je na zelo slabej zemlji, ali pa, če se nam zdi prenizek, se kako leto opusti. Zato ga je pa treba drugo leto tem skrbneje obrezati, da se mu napravi lepa oblika.

Tako se navadno ravna z smerkovim živim plotom. Blizo enako se oskrbuje tudi gabrov, samo da za tega obrezati moramo imeti za debelejšje veje tudi žagico. Posebno okoli vrtov in travnikov je ta še skoraj boljši od smerekovega, ker napravlja menj sence.

Na travnikih in lokah, kjer je zemlja močvirna, se prav z lahka posadi plot iz vrbja. Vendar lepote mu ne moremo oskrbeti, ker ga ne moremo pravilno obrezovati, sicer se bi posušil. Toda ima pa to prednost, ker raste ondi, kjer bi drugačno drevo ne rastlo, pri zasajanju nam ne naklada veliko dela, ker le samo potaknemo vrbovje v zemljo, navrh pa daje še na spomlad precej vejic za vitre pri jerbasih. Toraj kjer je lega ugodna, naj se ne zamudi posaditi tudi vrbov plot, posebno za določbo mej je takšno grmovje kaj pripravno, da ga lastnika skupno posadita in oskrbujeta, kar je v primeri z raznimi tožbami radi mej gotovo prav pametno in narceneje.

Ker že govorimo o mejah, domislil sem se še jedne vrste živega plota, ta je namreč glogov ali trnjev grm. Navadno se ob mejah kraj njiv najraje napravlja groblja od kamenja in prav ondi še najraje raste trn. Pa kako je ta sitnež usiljiv, da ga skoro ni moči zatreti. Kjer nam ob meji drugače ni na poti, posadimo mu v vrsto še nekaj tovarišev in kmalu bomo imeli plot, katerega se bode vse ogibal. V spomladi ga nekoliko popravimo s tem, da mu predolge vrhe ali porežemo,

ali pozapletemo z drugimi in za jedno leto bode spet dobro.

Sedaj pa na kratko še o koristih in pomanjkljivosti živega plota. Prva njegova korist in tudi namen je, da se vzdržuje med raznimi strokami gospodarstva red in se z neumno živino ne poškoduje kaj na obsejanih in obsajenih prostorih. Tako si kmet s plotom zavaruje pred živino vrt, sadonosnik, njive in travnike. Drugič pa je živi plot navadno varno zavetje premnogim koristnim ptičem, da lahko ondi gnjezdijo in se množijo. V tretje pa živi plot ob času močnega vetra dela precej zavetja na pasočo se živad. Tudi ako veter raztrga kaj od kôp ali kozolcev, navadno predno bi odnesel kam v jarek ali v vodo, pusti to za kosmatim živim plotom.

Ako hočemo biti natančni, pogledjmo še nekoliko slabejšo stran živega plota. 1. Vzame ta precej prostora, vsaj za dober meter na široko. Ali zato pa da v spomladi pri obrezovanju precej stelje. 2. Se v njega goščavi rade kotijo miši in enaka sodrga. Tega šmenta se pa težko ubrani kmet, naj bode kjerkoli, ter mora s trudom si poiskati njega gnjezdo, katero v plotu še lažje najde. Toraj vsi pomisleki stoje slabo, nam pa ugaja in obeta novi živi plot krasen obrobek našim pridelkom, katerih mnogo nam ljubi Bog daj!

Pohorski.

Živinoreja.

Ali naj dobiva prašič soli ali ne?

Nekateri si resnico, da prašič vse žre napačno razlagajo in vsled tega dobiva uboga mrcina pogostokrat pokvarjeno, da včasih celo naravnost strupeno hrano v najslabšem žitu.

Pri tem pa v mnogih krajih o kakem polaganji soli nočejo ničesar vedeti in jo imajo celo za strupeno. Toda pomnimo: Ravno mal pridevek soli ima namen, da pospešuje izločevanje slin in dru-

gih prebavnih tekočin in tako zviša prebavno moč. Slinske žleze prašičeve so sicer v primeri z onimi ostalih domačih živalij mogočno razvite; iz tega sledi, da se izteka pri zvečenji velika množina slin v hrano in da vsled tega za v obče ni potreba ravno polagati soli. Ako pa prašič ne zveči, ako hrano kar požira, ker se mu poklada v premehki, tekoči obliki, potem ne pride dosti slin vanjo in tako se tudi krma dovolj ne izrabi. To se jasno pokaže pri vsaki preiskavi prašičevih odpadkov, v katerih se nahaja vedno več ali menj neprebavljenih delov. Ako se pa vrhu vsega tega polaga še na pol pokvarjena, gnjila, zmrznjena, morda celo naravnost strupena hrana, kakor je to večkrat izvržek žita, močno pomešane s plevelom, potem je pridevek soli celo nujno potreben. V obče sicer lahko rečemo, da potrebuje prašič mej vsemi domačimi živalmi najmanj soli, vendar pa priporočamo nekaj malega soli, morda kakih 10 do 12 gramov na dan za odraslega prašiča, da ga obvarujemo boleznim in pa da se krma toliko bolje izkoristi. Veliko soli pa se jim na noben način ne sme pokladati, ker nastanejo vsled preobilnega Nacelna (Na Cl = natrij chlor, tako znamenjujejo kemiki sol v svojem jeziku) lahko celo boleznim zastrupljenja; posebno če se jim daje slana voda od soljenja mesa (slanomorje), tedaj smemo skoro za gotovo pričakovati krča in omotičnih napadov pri prašičih.

Nabava plemenske svinje.

(Draga S-ova.)

Recimo, da si spoznal korist prašičjereje in se odločil, da si sam zrediš potrebni material v ta namen. V ta namen potrebuješ najpreje plemenskih živali in sicer si boš dobil mladičev, iz katerih si izrediš živali za pleme. Kje vzeti mladičev?

Kupovati precej od začetka prav drage živali pri kakem slovitem živinorejcu z najboljšo vrsto prašičev ne svetujem ravno. Vsak sad namreč polagoma dozori. Do dobre prešičjereje je treba priti polagoma, pri tem se vedno bolj izpopolnujejo tvoje izkušnje, ki so potrebne pri vsem, kar počneš, če hočeš kaj pametnega doseči. Tudi nikari ne misli, da je dobra vrsta že vse in če imaš to, da potem ni treba drugzega, nego kar grabiti z obema rokama denar, ki ga potegneš iz svinjaka; ravno tako se pa ogiblji tudi ravno nasprotno zmote. Nekateri namreč mislijo: Če imam le svinjo v svinjaku, pa je vse dobro; kajti če jo vodim k marjascu, je potem popolnoma naravno, da moram dobiti od nje mladiče.

Zelo pogostoma jemljo naši gospodarji potrebne živali od mimoidočih gonjačev, domišljujejo si, saj ima mož čisto dobre živali in pa drugje jih ne bo treba iskati. Takih prašičev se ne lotevajmo brez velike pozornosti! Kajti za pleme so zelo malo vredni. Bog ve, koliko časa je Hrvat živali že gonil po svetu in vsled prevelike utrujenosti in vročine ima že marsikatero napako in bolezen v svojem telesu. Večinoma so pljuča bolečava, take živali so ob nakupu še popolnoma čile, tudi kažejo veliko slast po pičli krmi, ki so jo imeli doslej. Toda čez 8 do 10 tednov naenkrat opazimo, da ta ali ona žival zaostaja, mnogokrat nastopajo tudi razne bolezni. Gospodinja se upira in upira z živalmi, čudeč se, da kar nič niso „poratale“.

Zdaj, bo mislil marsikdo, bo treba najbrže iti v semenj in tam kupiti prašiče; tam se plača cena, ki je v navadi v tem letnem času, tam tudi ne bo predrago, kajti da se tukaj tudi „glihati“, ker malokateri, ki je pripeljal v semenj, pelje rad svoje prašiče neprodane domov. Tudi pred tem moram le močno svariti. Kajti če kupiš v

sejmu prašiče od gonjačev, bi bilo to isto, kakor smo vže zgoraj omenili. Tudi ljudje pripeljejo v semenj navadno najslabše blago. Najboljše živali so romale iz hiše že po 6 tednov stare; nato so prišli še poznejši kupci, ki so zopet odvzeli le najboljše blago in kar je še preostalo, to je gospodar urno pripravil za sejem t. j. pital je prašičke 8—14 dnij s svežim mlekom jih nato lepo belo omil, da bi delali na kupca prav ugoden vtis, a rojstni list je lepo pustil doma in ljudje na trgu imajo po 1/4letne prašičke za 8 tedenske, dostikrat taki ljudje, ki menijo, da celo reč prav dobro razumejo. Ali moremo pričakovati, da bi postale iz takih zamorjenih živalic kedaj plemenske svinje, od katerih pričakujemo prihodnje velike dohodke?

K sreči imamo še četrto pot. Pojdi k gospodarju, o kojem veš, da se pri njem prašičjereja dobro oponaša in si sam oglej svinje in mladiče. Od teh si izberi samo take ki so od starih in velikih svinj in sicer vzemi najboljše in najmočnejše, ki jih moreš dobiti — vsaj po 8 tednov stare. Ako ti lastnik dovoli izbirati, ne pritiskaj prehudo na ceno, ne daj se pa tudi zapeljati, da bi vzel take vrste prašičke, ki so bili po ceni. Pomisli namreč to: koliko je pač na tem, ako moram plačati mlade prašičke po 4 krone dražje, recimo kakih šest!? To svoto nam v enem letu en sam prašič več nego povrne, ker je postal za toliko težji od drugzega slabjšega, poleg tega pa si hočemo izrediti žival za pleme, ne za mesarja. Zelo toplo priporočam: Preskrbite si mlade prašičke za pleme prvi čas spomladi, najboljše take, ki so bili vrženi meseca prosinca ali svečana.

Dognana stvar je, da ravno zgodnji pujski najboljše uspevajo in ker si hočemo izrediti velikih svinj, ne prezirajmo te izkušnje. Tudi imajo ti prašički to prednost,

da imajo že prihodnjo spomlad lahko mladiče.

Recimo, da si poslušal moj nasvet in si preskrbel najboljše vrste prašičkov, spravi jih v kolikor moč svetel, popolnoma suh hlev ali svinjak. Ničesar mladi prasci težje ne prenašajo kot vedno mokroto pod seboj in vlažen, zaduhel zrak v hlevu. Lahko dobe od tega kože in zastanejo za cele tedne v rasti, ako polagoma celo ne poginejo, snažnost je sploh pri takih mladih prašičkih prva dolžnost, bodisi v hlevu, bodisi v koritu, pa tudi snaga pri pripravljanji piče same. Nikar si ne reci, da se lahko v kuhinji raznovrstni lonci in kozice pomijejo in iz tega zavre neka zmes, ki je za male živalice dovolj dobra. Za večje živali nič ne rečem, pri teh raznovrstnost še celo vzbuja apetit, a tu govorim le o majhnih prašičkih in če bolj paziš pri njih, tem manj skrbi in kesanja boš imel.

Sadjarstvo.

Pobiranje sadja za napravo sadnega mošta.

Jabolka in hruške namenjene za napravo sadnega mošta, je sicer najbolje, če se posamezno pobira, toda ker zahteva tako pobiranje mnogo časa in tudi stroškov, se sadje navadno s palico otolče ali pa otrese. Prvi način, namreč klestenje s palico, je popolnoma zavrgljivo, ker s tem se ne odbije samo sadje, marveč tudi cvetne popke, ki bi prihodnje leto zardili in tudi večje veje se z neprevidnim stolčenjem pokvarijo. In ravno v krajih, koder se pobira še nezrelo sadje, je ta način pobiranja ali pravzaprav pokvarjenja, najbolj udomačen. To je tem bolj obžalovati, ker nezrel sad dá slabo pijačo, ki prouzroča želodčni katar in druge bolezni.

Mnogo bolje je otrezanje sadu, toda pri tem je paziti, da ne pade naravnost na tla, marveč se mora pod dotično drevo raztegniti neko-

liko slame, mahu, sena ali pa rjuhe, da se tako tudi preveč ne pomaže. Da sadje lahko odpade, mora biti popolnoma zrelo, kar se spozna na tem, da isto prične polagoma odpadati, da koža lepo porudeči ali porumeni, da postanejo peške popolnoma črne ali sivočrne, da ima sad prijeten aromatičen okus in da se ga prav lahko odtrga.

Kakor pri grozdju, tako je tudi pri sadju, da se napravi prijetnejši mošt iz tistega sadja, ki je popolnoma dozorelo in ki ima največ sladkorja.

Če je prisiljeno, pobrati mnogo nepopolnoma dozorelega sadja ali pa pozno zorečega, se ga pusti najprej v kupih na prostem ali pa tudi v pokritih krajih 3 do 4 tedne ležati, dokler postane koža popolnoma rumena. S tem, da leži tako na kupu, se prične potiti, kar znatno pospešuje tvorjenje sladkorja. Da na prostem ne pozebe, se ga pokrije s slamo ali z listjem.

Pri takem ravnanju s sadjem se pač dobi nekaj menj mošta, ker spusti mnogo vode, toda vino postane močnejše in tudi prijetnejšega okusa. Ker pa ni vseeno, koliko časa, da se pusti eno ali drugo sadje tako na kupu, bodi omenjeno, da pozno zoreče toraj zimsko ali poznojesensko sadje, se pusti največ 3 do 4 tedne, jesensko 1 največ do 2 tedna, dočim se poletnega sadja sploh ne spravlja na kupe, ker prične kmalu gniti. X.

Ravnanje z jabolčnikom.

Jabolčniku se večkrat predbaciva preobilna kislina, česar pa je navadno površna naprava, oziroma površno ravnanje z njim krivo. Preobilna kislina nastane, če pride mošt preveč z zrakom v dotiko, da se namreč alkohol spremeni v jesihno kislino, če je pregorko v kleti, če je bila posoda pokvarjena ali če je bilo nezrelo sadje itd. Ako je bil mošt pravo-

časno pretočen in spravljen v dobrih posodah in v dobrih kletih, se ni bati skisanja, kajti v tem slučaju traja dolgo, preden ves sladkor pokipi, in dokler se vrši kipenje ali spreminjanje sladkorja v alkohol, ne nastopi jesihina kislina.

Da nima zrak preveč pristopa v sod, naj se ga potem, ko je bil od znotraj in od zunaj dobro opran, posušen in zažveplan, od zunaj dobro z vazelino namaže.

Ako sod ni poln, se kmalu napravi kan, kar se pa lahko prepreči, če se vlije v sod dobrega nedišečega olja in sicer toliko, da je vsa površina z oljem čez in čez dobro pokrita.

Da se skisanje s trajnim kipenjem prepreči, se doda vsaki mesec 100—200 gr sladkorja na 100 litrov mošta. Sladkor se najprej razmoči v nekoliko dotičnega jabolčnika, na kar se vse skupaj zlije v sod in dobro premeša in potem sod trdno zamaši. Ako postane jabolčnik že nekoliko cikast, potem ga ni mogoče več popraviti; najbolje je, da se kmalu porabi. Ker očetna kislina neprijetno vpliva na organe, naj se pri vživanju takega vina doda dvojnokislega natrona in sicer eno majhno žličico na liter tekočine.

Sadjarska in vinarska razstava v Prvačini pri Gorici.

V zadji številki tega lista smo prinesli popis te razstave in ker so se vrinile nekatere tiskovne pomote, oziroma ker so nekatere stvari izostale, hočemo v interesu stvari danes popraviti.

Pri naštevanju razstavljenih česnjevih vrst je tiskano, da so Benčanke najzgodnejše vrste. Pravilno se pa zovejo Renčanke, od vasi Renče na Vipavskem, toraj nimajo z beneškimi ali nemškimi česnjami nikake sličnosti. Razun tam naštetih so obudile posebno pozornost vipavske cepljenke.

Dalje je omenjeno, da je na shodu govoril dež. poslanec gosp. Jelenc, dočim se mora glasiti Jankončič, a govoril je tudi g. Žmavc.

Sadno drevje ob poljskih potih.

Za poljska pota, ki so po navadi precej ozka jemljemo pri drevesnih nasadih najraje take vrste drevja, ki delajo krono v podobi piramide, kakoršno imajo, ako jih primerjamo z jablano vedno hruške ali pa vzamemo drevje z bolj majhno krono, kakor n. pr. češpljo. Krona jablan in sladke črešnje se vže po svoji naravi razteza bolj široko, kakor kak skopuh, ki bi najraje vse sam imel, vendar, kakor lahko pristrižejo dobre postave in pamet človeška predolge kremplje lačnega oderuha, tako smo tudi sadjarji v stanu z vrtnarskimi škarjami veliko pripomoči, da tudi to drevje dobi bolj piramidalno obliko ali tormo. (Konec prihodnjic.)

Splošno.

Vinski pridelok leta 1902.

Leta 1902 pridelalo se je na zemlji 125,351.000 hektolitrov vina in sicer:

Francija 39,740,000, Italija 34,000.000, Španija 16,000.000, Avstrija 7,113.000, Portugalsko 4,800.000, Algirija 3,666.600, Srbija 3,500.000, Romunija 2,700.000, Kile 2,500.000, Rusija 2,300.000, Bulgarija 2,300.000, Nemčija 2,100.000, Turčija 1,800.000, Argentiniya 1,500.000, Amerikanske zedinjene države 1,100.000, Grško 800.000, Švica 700.00, Brazilija 350.000, Avstralija 327.000 itd.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 44.: (G. K. v St. pri K.) Pretečeno leto smo pridelali veliko luka; povezali smo ga v vence, toda veliko ga je segnilo. Kako se luk shranjuje?

Odgovor: Luk se najprej posuši sam zase na prostem ali v suhih dobro zračenih shrambah, in potem še-le se

ga splete na rahlo v vence in zopet obesi v suhih prostorih, dokler se popolnoma posuši. Dobro je v takih shrambah zažgati tupatam nekoliko žvepla.

Vprašanje 45.: (G. K. v St. pri K.) Pri nas se osipalnik pogostokrat rabi dočim se okopalnik še nikjer ne vidi. Zakaj? Ali ne opravlja dobro dela? Dobro bi bilo oskrbeti si tudi ta stroj, ker delavci so čim dražji ter jih je tudi težko dobiti.

Odgovor: Da se pri današnjih posestnikih ne vidi nikjer okopalnika, bo najbrže vzrok to, da ljudstvo tega važnega stroja še ne pozna; mogoče je pa tudi, da je zemlja taka, da se z osipalnikom nezadosten vspeh doseže. Vsekakor bi bilo priporočljivo poskusiti obdelovanje z novejšimi okopalniki in sicer „Planet jr. II.“, ki nadomešča ob enem tudi osipalnik ter stane pri tvrdki Clayton & Schuttleworth na Dunaju III./2, Löwengasse 34, skupaj 70 kron.

Vprašanje 46.: (I. I. v S.) Postava s kmečkim združništvom je od drž. zbora že davno sklenjena in potrjena, a deželnim zborom se nič ne muči, da bi svoje dolžnosti storili in sklenili, kar spada v njihovo področje. Kmečke zbornice so zelo potrebne. Advokati, notarji, trgovci, vsi imajo svoje zbornice, le za kmeta naj dandanes skrbi birokracija. Gospodarska organizacija naj se širi.

Odgovor: Državna zbornica je res ta sklep pretečeno leto storila, a prepustila je nadaljno uredbo posameznim deželnim zborom. Poslednji pa se ne morejo lotiti resno te akcije, ker ponekod se stavljajo precejšnje težkoče. Gre se namreč za to, kako pokriti stroške, ki nastanejo pri uredbi takih zbornic in če se bo dalo s silo sploh kaj doseči, ker potem bo vsak kmetovalec primoran pristopiti kot član te zbornice. Tu odloča več kmečko ljudstvo samo nego birokracija. Koder je kmečko ljudstvo inteligentno in vneto za združenje in koder zna ceniti vrednost in korist združniškega življenja, se bo dala ta akcija kmalu in brez težkoč uvesti; mnogo težje bo pa, kjer je ljudstvo v vsem popolnoma omejeno.

Najpred se hoče tako zbornico na Čaškem in Moravskem uvesti ter isto imeti za podlago ustanovitvi drugih zbornic.

Vprašanje 47.: (G. R. v Št.) Kdaj naj obrežem cepičeve koreninice?

Odgovor: Sedaj bo pripravi čas za obrezovanje, pri Vas bi morali pa

to delo izvršiti, ker so koreninice gotovo že kakih 10—15 cm dolge; če ne še daljši. Prvo obrezovanje se mora izvršiti, ko postanejo koreninice približno 5 cm dolge; drugo obrezovanje se mora izvršiti eden do največ poldrugi mesec po prvem obrezovanju.

Vprašanje 48.: (A. S. v Tr.) Kako preženemo uši na vrtnicah?

Odgovor: Za preganjanje listnatih uši se priporočajo razna sredstva, ki pa vsa skupaj veliko ne pomagajo, ker imajo le začasni učinek. Poskusite s tekočino, v kateri ste skuhal 1¹/₄ do 1¹/₂ kg kvasijevega lesa (Quassia amara) katerega dobite v drogerijah, ter 1¹/₂ kg mazilnega mila (Schmierseife) na sto litrov vode. V to tekočino pomočite posamezne veje ali pa poškopite let grm.

Priporočja se: Vzajemna zavarovalnica proti požarnim škodam in poškodbam zvonov.
Edini domači zavod te stroke: Ljubljana, Medjatova hiša.

Lep pes, Leonberski-Bernhardinec, 9 mesecev star, izvanredno inteligent in ubogljiv, vže precej dresiran prodaja ga Lud. Šerar, na Rakeku.

Preselitev. kemična tovarna Mihael Barthel & Comp. Dunaj, X. Posebnosti: Krmilno apno, karbolineum, lepenke za strehe, olje in mast, kako antimerulion proti hišni gobi.) bo svoje pisarne in skladišča od 12. t. m. naprej iz X., Kepplergasse 20 v X/3 Siccardsburggasse 44 preselila.

Oglas iz Istre! „Gospodarsko društvo“ v Pazinu posreduje pri kupovanju vina. Opozorjuje se na to trgovci z vinom. Društveni urad je v hiši predsednika dr. Kureliča.

30 orehovitih drevesc 2 do 2¹/₂ m visokih, 15 do 25 mm debelih po 50 vin. kos prodaja Ludovik Ševar, Rakek.

Žimo za postelje in konjsko opravo, različne kakovosti izdeluje
Jos. Knific
183 5—4 Stražišče pri Kranju.

Kupi se oprava za manjšo trgovino.
Proda se: Šupa in svinjak, otepi, pšenica in proso.
Kje? — pove „Gospodarska zveza“.

Tko želi izvrstnoga naravnoga vina, istrijanca črnoga i beloga kupiti, neka se naravnost obrne na posestnika in kmeta Venceslava Križmanič v Ježenju, pošta: Tinjan, Istra, kateri se obveže za odgovarati sa pismi in na zahtev pošilja uzorce.

Dobijo se škafi večji in manjši z lesenimi in železnimi obroči, kakor tudi čebriči, brente brentače, barigle, puterhi in žlice iz javorovega lesa v različnih velikostih. 173 6—6

Naročila izvršuje točno in po najnižji ceni

Anton Peterlin

posestnik v Dolšaku pri Robu, pošta Velike Lašče.

Trgovina in obrt.

Obrt.

Mlinarske razmere z ozirom na boljšo vporabo domačega žita.

Po predavanji gosp. Št. Steinmetza v saksonski kmet. družbi.

Ker se razmere nemškega kmeta ozir žita zlasti z ozirom na mlinarstvo in pekarstvo v marsičem ujemajo z našimi domačimi, zato naj priobčimo glavne misli znanega mlinarskega strokovnjaka Št. Steinmetza v Lipskem.

Pravi pravcati vzrok hude stiske kmečkega stanu, pravi dočičnik, po mojem prepričanji ni toliko žitna trgovina, kakor pa tehnično in trgovinsko nezdrave razmere v mlinarstvu in pekarstvu. Te razmere so krive, da porabimo, kakor na Nemškem, tako tudi pri nas po sili toliko tujega inozemskega žita, ki preplavlja naše dežele.

Samo žitna skladišča (za katere je dala nemška vlada celih 6 milijonov kron) bodo po mojem mnenji težko za stalno zboljšala žitne cene v našo zadovoljnost. Ako se hoče kmetijstvo k temu prisiljeno oprijeti samopomoči, mora iti ta samopomoč brez pogoja še nadalje, ako hoče imeti tudi kaj vspeha.

Mesto surovin — pšenice in rži — moramo neprenehoma spravljati v promet iz njih narejeno moko in kruh. Toda bilo bi popolnoma napačno, ako bi hoteli v današnjem brezupnem položaju mlinarstva ustanavljati posamezne zadružne mline po starem sistemu. Ti bi se ne mogli obdržati nas-

proti premoči delniških mlinov; o tem bi vedeli marsikaj povedati še obstoječi zadrudni mlini, če so napravljeni po starem načinu.

Svoj smoter vedno pred očmi in pravilno organizovano mora postopati naše kmetijstvo, potem šele nam zamore biti zadrudno gibanje v blagor.

Dandanes imamo nizke žitne cene in slab, vendar pa drag kruh, poleg tega še mnogokrat narejen iz tujega žita. In vendar

bi bilo lahko ravno nasprotno, imeli bi lahko po ceni kruh in visoke žitne cene, ako bi ne bilo mlinarstvo tako pomanjkljivo v svojem delu.

Razmere, ki vladajo v tem oziru smemo imenovati naravnost narodno nesrečo; s tem je na škodi pred vsem kmetijstvo, pa tudi ljudska moč in ljudsko zdravje.

Vzrok leži v tem, da naša priprosta mlinarija poskuša vsled po-

manjkanja temeljito očiščenega žita, mej mlečvijo, na umetalen način odstraniti nesnago in neprebavne dele iz žita, mesto da bi to storila, kot bi bilo naravno — popreje. Z vsoto „kunštjo“ v mlinarstvu dobimo sicer belo, toda izluženo, in vendar ne še čisto moko, pri čemur pa odidejo najboljše deli žita, beljakovine, tolišča in redilne soli večinoma v odpadke, v otrobi.

(Dalje prih.)

ZADRUGA

Zakon o reviziji pridobitnih in gospodarskih zadrug.

(Kakor ste ga sprejeli obe zbornici.)

§ 1. Na podlagi zakona z dne 9. aprila 1873. drž. zak. št. 70, registrovane pridobitne in gospodarske zadrug, kakor tudi prej ustanovljena društva take vrste, kot jih označuje § 1. navedenega zakona, so dolžne podvreči svojo upravo in svoje poslovanje v vseh panogah uprave vsaj na vsako drugo leto preizkušnji po izvedenem revizorju, ki ni pri dotični zadrugi ali društvu. Ta dolžnost obstaja vse eno, naj si bodo udje zadrug po zadrudni pogodbi (štatutu) le posamezne osebe ali naj so udje tudi skupščine, trgovske družbe, zadrug ali sploh druge osebne družbe. Pri reviziji se mora zlasti tudi preiskati in v revizijskem poročilu jasno označiti, če so se izpolnjevale postavne in štatutne določbe. Predpisi tega zakona veljajo tudi v slučaju likvidacije za ves čas, dokler traja.

§ 2. Zvezi, odgovarjajoči zahtevam tega zakona, se mora priznati pravica, nastaviti za pripadajoče ji zadrug in društva, revizorja. Ako se razteza zvezino okrožje na več dežel, dobi priznanje od ministerstva za notranje, sicer pa od politične deželne oblasti. Za zadrug in društva, ki ne pripadajo kaki zvezi, imajoči revizijsko oblast, določa revizorja zadrugam trgovinska

sodnija, društvom pa ona politična oblast, kjer ima društvo svoj sedež.

§ 3. Zveza mora biti ustanovljena na podlagi društvenega zakona z dne 15. novembra 1867, drž. zak. št. 134, ali na podlagi zakona z dne 9. aprila 1873, drž. zak. št. 70, in imeti za svoj smoter revizijo pripadajočih ji zadrug in društev. Zveza, ustanovljena na podlagi zadnjega zakona more imeti poleg tega za svoj smoter tudi skupno varstvo interesov zvezinih zadrug in društev in gojitev zvez glede poslovanja med njimi samimi in med zvezo. Drugih smotrov ne sme imeti. Zveza mora imeti toliko število zadrug in društev, da je osigurano nje uspešno delovanje. Tej zahtevi je ugojeno, če obsega zveza najmanj 50 zadrug (društev) ali vse zadrug (društva) ene dežele ali vsaj vse v deželi obstoječe zadrug ozir. društva, ki imajo enake gospodarske naloge in enak poslovni jezik. Iz zvezinih pravil mora biti razvidno, da more zveza zadostovati revizijski dolžnosti, zlasti morajo zvezina pravila jasno določiti zvezino okrožje in določbe o nastavljenji revizorja in načinu ter obsegu revizije.

§ 4. Zvezino načelstvo mora v § 2, odstavek 2. določenim oblastim naznaniti zvezi pripadajoče zadrug (ozir. društva) z dokazom, da je dobila pravico do revizije, in sicer kakor hitro se ji je ta pra-

vica priznala, ter vsako izpremembo nemudoma sporočiti.

§ 5. Pravica, nastaviti revizorja se more zvezi odvzeti: 1. Ako zveza razširi svoj delokrog na druge predmete, kot pa so zaznamovani v pravilih; 2. ako zveza ne izvršuje svoje revizijske dolžnosti; 3. ako se število zvezi pripadajočih zadrug ali društev tako zmanjša, da je izključeno vsako uspešno delovanje. Vzame pa se ta pravica po zaslišanju zvezinega načelstva, po § 2, odstavek 1, pristojni oblasti. O tem, da se je vzela zvezi ta pravica, se morajo uradno obvestiti oblasti, označene v istem paragrafu, odstavek drugi.

§ 6. Zadostno legitimirani revizor ima na podlagi § 1 pravico, v kolikor to zahteva smoter njegovega nastavljenja, vstopiti v poslovne in opravniške prostore, vpregledati knjige in listine, zahtevati od organov in uslužbencev zadrug (društva) poročila in pojasnila in preiskati stanje blagajnice, kakor tudi stanje efektov, zadolžnic in blaga. Zahtevana poročila in pojasnila morajo podati oni, od kojih se zahtevajo, nemudoma, natančno in po pravici. Če obstoji pri zadrugi nadzorstvo, naj se revizije udeleži.

§ 7. Revizor mora podati revizijsko poročilo zadrudniškemu (ali društvenemu) načelstvu in nemudoma naznaniti izvršitev revizije

Bilance.

Hranilnica in posojilnica v Gorjah,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za osmo upravno leto 1902.

Člani: začetkom l. 256; v upravnem l. prirastlo 31, odpadlo 9; koncem l. 278.
Deleži: začetkom leta K 1024; v upravnem letu prirastlo K 124, odpadlo K 36; koncem leta K 1112; odpovedano: 9.

Denarni promet: K 265.182.70.

Imetje (Aktiva)	K	h	Izguba (Pasiva)	K	h
Posojila	231.666	38	Deleži	1.112	—
Naložen denar	9.336	02	Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi	240.227	68
Inventar premični	116	64	Predplačane obresti posojil	12	36
Zaostale obresti posojil	4.377	24	Dolg na delež Gosp. zvezi	400	—
Vrednost tiskovin	37	80	Rezervni zaklad	6.545	09
kolekov	2	64	Čisti dobiček	1.384	—
Delež pri Gosp. zvezi	1.000	—			
Delež Zadrugne tiskarne	500	—			
Delnica Union	500	—			
Gotovina 31. decembra 1902	2.144	41			
	249.681	13		249.681	13

Posojilnica v Marenbergu,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za štirinajsto upravno leto 1902.

Člani: začetkom l. 367; v upravnem l. pristopilo 10, odpadlo 15; koncem l. 362.
Deleži: začetkom leta K 8.838; v letu 1902 prirastlo K 240, odpadlo K 500; stanje koncem leta K 8.578; odpovedano 0.

Denarni promet: K 686.086.29.

Imetje (Aktiva)	K	h	Izguba (Pasiva)	K	h
Posojila	304.006	64	Deleži	10.761	54
Naložen denar	1.537	60	Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi	195.512	17
Inventar premični	93	72	Izposojila	189.543	29
nepremični	72.170	31	Predplačane obresti posojil	721	99
Zaostale obresti posojil	22.676	45	Rezervni zaklad	13.566	89
Vrednost tiskovin	200	—	Čisti dobiček	1.251	34
Zaostala najemina	676	—			
Nepovrnjeni prehodni	1.687	67			
Gotovina konec leta 1902	8.314	83			
	411.357	22		411.357	22

Medulinsko društvo za štednju i zajmove,

registrana zadruga na ograničeno jamčenje, za peto upravno godinu 1902.

Članovi: krajem g. 1901 265, u g. 1902 pristupilo 11, odstupilo 5; krajem g. 271.
Diel: početkom godine K 1.056; u upravnoj godini primljeno K 44, dano K 20; krajem godine K 1.080; odpovedano: 0.

Novčani promet: K 62.628.30.

Imetje (Aktiva)	K	h	Izguba (Pasiva)	K	h
Gotovina 31. prosinca 1902	1.515	10	Zadrugni dielovi	1.080	—
Tekući račun	683	20	Uloži i posude	39.461	31
Zajmovi kod zadrugara	38.853	95	Kapit. interesi	716	67
Od tek. interesa diel. koji spada na god. 1902	1.635	38	Rezervni fond — prihrana	1.323	78
Inventar	196	77	Čisti dobitak	382	64
Tiskanice	80	—			
	42.964	40		42.964	40

oblasti, označeni v § 2, odst. 2. Ako je pozvala revizorja zveza, potem se sporoči o reviziji potom zvezinega načelstva, ki mora poročilo pregledati in dodati rezultat svojega poročila. O načinu, kako se revizijska poročila sestavljajo, se morajo izdati potom naredb splošna navodila.

§ 8. Zadrugniško (društveno) načelstvo mora takoj po prejemu revizijskega poročila v seji — če obstoji nadzorništvo, v skupni seji s tem — o poročilu sklepati in pri sklicanju prihodnjega občnega zbora naznaniti kot predmet sklepanja revizijsko poročilo. Pri občnem zboru se mora revizorjevo poročilo z morebiti pridejanimi opazkami zvezinega načelstva prečitati v popolnem obsegu. Tu mora tudi nadzorništvo, ali kjer tega ni, zvezino načelstvo pojasniti izid revizije.

§ 9. Ako se pokaže pri reviziji, da se niso izpolnjevale postavne in štatutarične določbe, in če se revizorju ne dokaže tekom obroka, ki ga primerno določi on sam, da so se dotični nedostatki odpravili, potem mora predložiti revizor, če je bil poklican od zveze, potom zvezinega načelstva, sicer pa neposredno prepis revizijskega poročila z morebitnimi potrebnimi pojasnili oblasti, označeni po § 2, odst. 2.

§ 10. Revizor ima pravico, ako ni v slučaju, da ga nastavi zveza, njegova odškodnina drugače uravnana, zahtevati povračilo stroškov v gotovini in plačilo za svoje delo po razmerji s časom, ki ga je rabil za revizijo. Ako se ne morejo razumeti, potem mora določiti stroške za revizijo oblast, označena pod § 2, odst. 2, in naložiti zadrugi (društvu) dolžnost, jih povrniti.

§ 11. Ako se ne izpolnjujejo predpisi §§ 6 in 8, potem kaznuje oblast, označena po § 2, odst. 2. z redovno globo 20 do 200 K. Te redovne globe pripadejo ubožnemu zakladu kraja, kjer ima zadruga (ozir. društvo) svoj sedež.

§ 12. Revizor je dolžan molčati o tem, kar je opazil pri reviziji glede poslovnih in opravičnih razmer. Le v toliko se pove o njih v revizijskem poročilu, v kolikor so po revizorjevem mnenju nedostatne.

§ 13. Vsa na podlagi tega za kona napravljena revizijska poročila, vloge in oznanila s prilogami vred so pristojbine in koleka prosta.

§ 14. Pridobitne in gospodarske zadruga, ki so prejele subvencije (podpore) ali posojila iz deželnih sredstev ali iz kake posojilnice, ki je vsled deželnega zakona pod nadzorstvom deželnega odbora, ali iz kakega drugega pod tem nadzorstvom se nahajajočega premoženja, dalje pridobitne in gospodarske zadruga, ki se po svojih pravilih podvržejo reviziji po deželnem odboru, revidira deželni odbor, ako in dokler zahteva to pravico. Glede teh zadrug ne veljajo določbe o poklicanju sodnijskega revizorja (§ 2, odst. 2), o naznanilu revizije trgovinskemu sodišču (§ 7, odst. 1) in o sodnijski določitvi in iztirjanju revizijskih stroškov (§ 10.). Sicer pa veljajo določbe tega zakona smisloma tudi z ozirom na revizije, ki jih izvršujejo odposlanci deželnega odbora s to premembo, da odda od deželnega odbora pozvani revizor svoje poročilo potom deželnega odbora. Radi dokazovanja te oprostive, mora deželni odbor naznaniti dotični trgovski sodnji tekom enega meseca po uveljavljenju tega zakona, pridobitne in gospodarske zadruga, ki so podvržene njegovi reviziji.

§ 15. Dolžnost, ta zakon izvršiti imajo moj justični minister, moj trgovinski minister in moj minister za notranje.

Izkazi prometa.

Prve dni julija t. l. pričnemo razpošiljati izkaze o prometu, ko-

Hranilnica in posojilnica v Naklem pri Kranju,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za prvo upravno leto 1902.

Člani: v l. 1902 prirastlo 43, odpadlo 2, koncem l. 41.

Deleži: v upravnem letu prirastlo K 172, odpadlo K 8; stanje koncem leta 1902 K 164; odpovedano 0.

Denarni promet: K 57.812·58.

Imetje (Aktiva)			Izguba (Pasiva)		
	K	h		K	h
Posojila	7.430	—	Deleži	164	—
Naložen denar	12.303	97	Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi	20.659	81
Inventar premični	376	97	Predplačane obresti posojil	76	39
Vrednost tiskovin	70	—	Čisti dobiček	83	98
Delež pri „Gospodarski Zvezi“	200	—			
Delež pri „Ljud. pos.“	4	—			
Gotovina 31. decembra 1902	599	24			
	20.984	18		20.984	18

Istarska posojilnica u Puli,

registrana zadruga na ograničeno jamčenje, za dvanajestu upravnu g. 1902.

Članovi:

Dne 1. jenara 1902 bilo je zadrugara 1621, zadr. diel. 1725

U Puli pridošlo ih je 54 sa 54 zadr. dielova

odstupilo „ „ 24 „ 37 „ „ dakle priraslo 30, „ „ 17

U Pazinu prid. „ „ 40 „ 40 „ „

odstupilo „ „ 32 „ 32 „ „ „ „ 8, „ „ 8

Stanje dne 31. decembra 1902. zadrugara 1659, zadr. diel. 1750
sa uplaćenih K 35.000; odpovedano: 0.

Novčani promet: matica u Puli K 1,149.479·18, podružnica u Pazinu K 752 699·85,
ukupan promet K 1,902.179·03.

a) Matica u Puli.

Imetje (Aktiva)			Izguba (Pasiva)		
	K	h		K	h
Gotovina 31. decembra 1902	11.151	18	Zadružni dielovi	30.300	—
Uloženo kod drugih zavoda	52.827	27	Štedionički uložci	517.361	28
Vrednostni papiri	5.591	93	Pasivni zajmovi	62.002	08
Zajmovi kod zadrugara	470.230	51	Neodspjeli interes predpl. od dužnika	1.224	73
Inventar pokretnina	668	14	Odpisane tražbine	2.084	48
Vrednost nekretnina	36.870	03	Prihrana — rezervni fond	12.596	95
Zaostali interesi	33.784	71	Čisti dobitak	1.285	92
Predpl. inter. na pasivne zajm.	320	57			
Povratljivi troškovi za osnuće Raiffeisenica	2.407	50			
Zaostali povratljivi troškovi	2.983	55			
	616.855	39		616.855	39

b) Podružnica u Pazinu.

Imetje (Aktiva)			Izguba (Pasiva)		
	K	h		K	h
Gotovina 31. decembra 1902	5.745	85	Zadružni dielovi	14.700	—
Zajmovi kod zadrugara	251.658	11	Štedionički uložci	202.797	52
Inventar pokretni	182	96	Pasivni zajmovi	76.913	58
Vrednost nekretnine	14.914	67	Neodspjeli interesi	725	43
Vriedn. vina (po 20 para litar)	1.027	—	Prihrana — rezervni fond	6.772	32
Uloženo kod drugih zavoda	11.330	79	Saldo račun dobitka i gubitka	1.415	33
Zaostali interesi kod dužnika	15.423	30			
Zaostali povratljivi troškovi	2.213	16			
Predplaćeni interesi na pasivne zajm.	828	34			
	303.324	18		303.324	18

Hranilnica in posojilnica za Planino in Studeno v Planini,

registrovana zadruga z neom. zavezo, za tretje upravno leto 1902.

Člani: začetkom leta 48; v l. 1902 pristopilo 25, odpadlo 0, koncem leta 73.

Deleži: stanje začetkom leta K 96; prirastlo K 50, odpadlo 0, koncem l. 1902 K 146; odpovedano: 0.

Denarni promet: K 69.273-23.

Imetje (Aktiva)	K	h	Izguba (Pasiva)	K	h
Posojila	12.675	—	Deleži	146	—
Naložen denar	8.667	75	Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi	21.241	99
Inventar premični	295	92	Predplačane obresti posojil	76	10
Zaostale obresti posojil	13	80	Dolg na inventarju	192	—
Delež pri „Gosp. zvezi“	200	—	Rezervni zaklad	55	58
Tiskovine	100	—	Čisti dobiček	397	89
Gotovina 31. decembra 1902	157	09			
	22.109	56		22.109	56

Ljudska hranilnica in posojilnica na Rečioi,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za četrto upravno leto 1902.

Člani: začetkom leta 411, v l. 1902 pristopilo 24, odpadli 17, koncem l. 418.

Deleži: začetkom leta K 2.055; v upravnem letu prirastlo K 120, odpadlo 85; konec leta K 2.090; odpovedano: 0.

Denarni promet: K 481.905-65.

Imetje (Aktiva)	K	h	Izguba (Pasiva)	K	h
Posojila	178.414	05	Deleži	2.090	—
Naložen denar	153.369	68	Hran. vloge s kapital. obrestmi	338.794	—
Inventar premični	462	15	Predplačane obresti posojil	534	86
Zaostale obresti posojil	2.990	48	Rezervni zaklad	595	45
Gotovina 31. decembra 1902	7.155	33	Čisti dobiček	377	38
	342.391	69		342.391	69

Kmetijska hranilnica in posojilnica v Staremtrgu,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za sedmo upravno leto 1902.

Člani: začetkom l. 495; v upravnem l. prirastlo 30, odpadlo 8; koncem l. 517.

Deleži: začetkom l. K 990; v l. 1902 prirastlo K 60, odpadlo K 16; stanje koncem leta 1902 K 1.034; odpovedano: 3.

Denarni promet: K 432.769-42.

Imetje (Aktiva)	K	h	Izguba (Pasiva)	K	h
Posojila	244.461	02	Deleži	1.304	—
Naloženi denar	79.049	23	Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi	320.650	99
Obresti naloženega denarja	2.792	83	Predplačane obresti posojil	478	20
Inventar premični	446	22	Neizplačena nagrada odboru, kurjava in svečava	430	—
Zaostale obresti posojil	3.127	02	Rezervni zaklad	7.962	37
Vrednost kolekov	5	—	Čisti dobiček	1.426	70
Deleža	1.004	—			
Gotovina 31. decembra 1902	1.096	94			
	331.982	26		331.982	26

jega je imela „Centralna blagajna“ s pojdinimi članicami od 1. januarja do 30. junija 1903.

V izkazih bo označeno seveda tudi zaobrestovanje.

Pozor!

Vse one članice, ki še niso vpslale računskih zaključkov za leto 1902 in ki še niso odgovorile na razposlane okrožnice, najnujnejše pozivamo, da ne odlašajo več.

Zveza gospodarskih zadrug na Štajarskem,

Gradec, Mehlplatz 1, nam naznana, da so ji prijavile njene članice živinorejske zadruge za oddajo sledeče govedi čiste pingavske pasme:

	starost
a) plemenske bike, 1	— 3 ¹ / ₂ leta
b) mlade „	1 ¹ / ₂ — 2 „
c) krave	2 ¹ / ₂ — 5 „
d) breje telice	1 ¹ / ₂ — 3 „
e) telice	1 ¹ / ₂ — 2 „

Zadružništvo v Nemčiji koncem leta 1902.

Koncem leta 1901 bilo je v Nemčiji 15.013 zadrug, a koncem leta 1902 bilo jih je že 16.488 in sicer 11.322 posojilnic, 1.499 za nakup in prodajo, 2.239 mlekarin in 1.428 družih zadrug. To so zares velike številke, ki kažejo ogromen razvoj zadružništva.

Podlistek.

Mala pripoved iz kraja, ki še nima posojilnice.

V prijazni dolinici leži velika vas; svoje župnije še sicer nima, tudi ne glavarstva, sodnije in davkarije, — a prebivalcev ima več, ko marsikateri trg — in ti obdelujejo v potu svojega obraza svoja polja in se jim dobro godi, če je dobra letina — če ni, pa tarnajo in s strahom ogledujejo svoje kašče, ki se prazniijo in prazniijo, dokler ne zgine zadnje zrnice in pride — glad.

V to vas prišel je pred kakimi desetimi leti na Slovenskem dobro znani gospod, z blagim namenom, da podučí vaščane, naj si ustanovijo posojilnico, ki bi jim nabirala v dobrih letinah skupila za prodane pridelke in bi jim v slabih letinah priskočila na pomoč.

Nič ni opravil; v svoji trmi so se mu vaščani smejali, meneč, da ne rabijo posojilnice, ker imajo itak v bližnjem mestu šparkaso, ki jim da, če treba, posojila.

Odšel je.

Prišel je Mozes Hosenblüth; ogle dal si je kraj, ki mu je jako prijäl, ne samo radi tega, ker je lep, temveč najbolj radi tega, ker ni hotel imeti posojilnice.

„Tu je za Mozesa Hosenblüth pravo polje, tu še bom kaj zaslužil — drugod se nam vbogim židom, že itak slabo godi, ker so povsod te proklete posojilnice, da ne moremo napraviti svoj rebak“ — je modroval Mozes Hosenblüth — in se naselil.

Prijazen je bil z ljudmi, povsod se jim je dobrikal, — pri tem je pa drl, kolikor je mogel — in polnil svojo mavho.

Prišla je spet slaba letina — vaščani bili so pobiti, Mozes se je pa na tihem smejal, ker je vedel, da bo kaj zaslužil.

Preskrbel si je od drugod veliko žita in ga prijazno ponujal — in dal na up.

Vaščani so ga hvalili, da je dober mož. Tudi župan se je zatekel k njemu; bil je to pošten, delaven in tudi trden mož, pisal se je Vrban Kolač.

Mozes ga je preprijazno sprejel.

„Gospod Kolač, gospod župan, s čim vam sme vaš preponižni sluga postreči?“

„Nekaj žita bi rad — bila je slaba letina —“

„Koliko hočete — — gospod župan, gospod Kolač, vaš preponižni sluga vam ga da.“

„Malo trda je za denar — — —“

„Ali, gospod Kolač, dragi gospod župan, pustiva to — saj ne zahtevam denarja — ko boste spet pridelali, pa boste vrnili žito.“

„Hvala lepa — če ste tako dober — za obresti pa le kaj zaračunite.“

„Obresti, obresti, pravite, da vam naj zaračunim; nikdar — nikdar, brez obresti vam pomagam; koliko pa rabite?“

„4 vagane (cente) bi rabil.“

„4 vagane — danes je cena 10 goldinarjev vagan — — toraj skupaj

Hranilnica in posojilnica pri Sv. Jakobu ob Savi,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za peto upravno leto 1902.

Člani: začetkom l. 108; v l. 1902 pristopilo 16, izstopili 1; koncem leta 123.

Deleži: v l. 1902 prirastlo K 32, odpadlo K 2, koncem leta K 246; odpovedano: 0.

Denarni promet: K 84.513·86.

Imetje (Aktiva)			Izguba (Pasiva)		
	K	h		K	h
Inventar	189	54	Deleži	246	—
Posojila	30.294	—	Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi	44.569	78
Zaostale obresti	110	84	Preplačane obresti od posojil	231	50
Nal. denar pri drzih zavodih	14.611	42	Rezervni zaklad	503	45
Obresti naloženega denarja	147	05	Čisti dobiček	174	62
Delež pri Ljudski posojilnici	4	—			
Delež pri Gosp. zvezi	200	—			
Gotovina konec leta 1902	165	50			
	45 725	35		45 725	35

Hranilnica in posojilnica pri Sv. Juriju ob juž. železnici,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za drugo upravno leto 1902.

Člani: začetkom l. 104; v l. 1902 pristopilo 49, izstopili 0; koncem leta 153.

Deleži: začetkom leta K 520; v l. 1902 pristopilo K 245, odpadlo 0; koncem leta K 765; odpovedano: 5.

Denarni promet: K 228.747·74.

Imetje (Aktiva)			Izguba (Pasiva)		
	K	h		K	h
Posojila	86.523	68	Deleži	765	—
Nal. denar pri družih zavodih	17 317	65	Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi	113.480	—
Inventar premični	232	90	Plačane obresti od posojil	137	75
nepremični	7.676	19	Dolg na tiskovinah	33	02
Zaostale obresti posojil	235	18	Rezervni zaklad	291	59
Vrednost tiskovin	300	—	Čisti dobiček	677	63
Tirjatev na najemini	63	—			
2 deleža pri Zadrugi tiskarni	1.069	80			
Delež pr „Gosp. zvezi“	1 000	—			
Gotovina 31. decembra 1902	699	34			
	115.385	36		115 385	36

Hranilnica in posojilnica v Šmariji,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za drugo upravno leto 1902.

Člani: začetkom leta 158, v l. 1902 pristopilo 25, izstopilo 0; koncem leta 183.

Deleži: začetkom leta K 316; v l. 1902 prirastlo K 50, odpadlo 0; koncem leta K 366; odpovedano: 0.

Denarni promet: K 131.111·38.

Imetje (Aktiva)			Izguba (Pasiva)		
	K	h		K	h
Posojila	34.290	—	Deleži	366	—
Naloženi denar	32.637	44	Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi	70 117	55
Inventar premični	194	58	Rezervni zaklad	102	21
Zaostale obresti posojil	40	18	Čisti dobiček	301	12
Gotovina konec leta 1902	3.724	68			
	70.886	88		70.886	88

40 goldinarjev — kaj ne — — — kar malo zadolžnico in podpišete čez ta znesek.“

Kolač je podpisal in povsod hvalil žida, kako je postrežljiv.

(Dalje prihodnjič.)

Denarni promet.

Na tekoči račun so nam vposlali sledeči zavodi:

Cerkno, hr. in pos. (1. 6.)	K 9573·17
Hrenovice, „ „ „ (4. 6.)	„ 1500·—
Gorica, central. pos. (10. 6.)	„ 38478·32
Planina, hr. in pos. (13. 6.)	„ 500·—
Gorica, central. pos. „ „	„ 6000·—
Bled, hr. in pos. za blejski kot (14. 6.)	„ 10000·—
Mošnje, hr. in pos. „ „	„ 2000·—
Sv. Kunig. „ „ „ „	„ 1000·—
Jesenice, „ „ „ „	„ 4000·—
Gorica, sentral. „ „ „	„ 40000·—
Škofjaloka, lj. hr. in pos. „ „	„ 1000·—
Jesenice, hr. in pos. (16. 6.)	„ 1000·—
Horjul, „ „ „ „	„ 1400·—
Idrija, „ „ „ „	„ 1500·—
Kranska gora, „ „ (17. 6.)	„ 1000·—
Tržič, hran. in „ „	„ 1000·—
Šmartno pri Litiji, hran. in posojiln. „ „	„ 1000·—
Trebelno, hr. in pos. (18. 6.)	„ 2000·—
Škofjal., lj. „ „ „ „	„ 2000·—
Kranjska gora, „ „ „ „	„ 2000·—
Škofjal., lj. hr. in pos. „ „	„ 1000·—
Smlednik, „ „ „ „	„ 200·—
Srednjava, „ „ „ „	„ 1840·67
Češnjica, „ „ „ (19. 6.)	„ 3000·—
Šmartno pri Litiji, hran. in posojiln. „ „	„ 1000·—
Zagradec, hr. in pos. „ „	„ 1000·—
Mošnje, „ „ „ „	„ 500·—
Struge, „ „ „ (20. 6.)	„ 2500·—
Št. Jur ob juž. ž., hran. in posojiln. „ „	„ 2000·—
Trebelno, hr. in pos. „ „	„ 2000·—
Sorica, „ „ „ „	„ 3254·42
Kandija, „ „ „ „	„ 6000·—
Semič, „ „ „ „	„ 1500·—
Srednjava, „ „ „ „	„ 1000·—
Kranjs. g., „ „ „ „	„ 1000·—
Mengeš, „ „ „ (20. 6.)	„ 2000·—
Mošnje, „ „ „ „	„ 600·—
Domžale, „ „ „ „	„ 1000·—
Škofjal, lj. „ „ „ „	„ 1000·—
Kranj. g., „ „ „ (23. 6.)	„ 1000·—

VABILO

na

izvenredni občni zbor

„Slovenskega vinogradniškega društva, reg. zadruga z omejeno zavezo v Ljubljani“,

ki se vrši vsled sklepa predsedništva v ponedeljek, dne 13. julija 1903 ob 3. uri popoldne v posvetovalnici „Ljudske posojilnice“ v Ljubljani, Kongresni trg št. 2.

Dnevni red:

1. Poročilo likvidatorja.
2. Posvetovanje in sklepanje o prodaji združnih nepremičnin brez javne dražbe.
3. Slučajnosti.

V Ljubljani, dne 17. junija 1903.

Gregor Šlibar m. p.
predsednik.

VABILO

na

izredni občni zbor

„Kmetijskega in konsumnega društva v Št. Jurju ob j. ž.“, registrov. zadruga z omejen. zavezo“, ki se bo vršil v nedeljo, dne 12. julija 1903 ob 3. uri popoldne v prostorih deške šole.

Dnevni red:

1. Volitev načelstva in nadzorstva.
2. Pogovor o razdružitvi.
3. Raznoterosti.

Načelstvo.

Vsaki gospodinji

je čestitati, ki glede na zdravje, prihranek in dobri okus uporablja Kathreiner-Kneippovo sladno kavo.

Vljudna prošnja: Pri kupovanju ne zahtevajte samo »sladne kave«, ampak izrečno vselej — Kathreinerjevo — Kneippovo sladno kavo in odjemajte jo le v izvirnih zavojih, kakršnega kaže ta podoba.

P R E G L E D

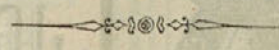
poslovanja hranilnic in posojilnic na podlagi vposlanih mesečnih izkazov za mesec maj 1903.

I m e	Prejemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				Posojila				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Baderna ?															
Beram ?															
Blagovica	5585	13	3648	—	9233	13	1262	—	1458	—	2190	—	200	—	89
Bled za blejski kot	15909	36	8918	78	24828	14	13718	36	613	—	7100	—	100	—	66
Bloke	11655	92	11937	09	23593	01	5585	—	8243	21	3630	—	930	—	290
Borovnica	16043	92	15442	62	31486	54	12086	—	2148	49	13250	—	1236	—	164
Buzet ?															
Cerklje ?															
Cerknica	29737	85	24983	33	54721	18	10259	90	16224	05	8660	—	2360	—	534
Cerkno ?															
Češnjica	7975	90	8332	65	16308	55	7600	—	5250	87	3010	—	100	—	132
Črni vrh	7485	73	5201	35	12687	08	3750	42	2323	84	1920	—	1135	31	161
Dobrepolje	23134	69	28404	42	51539	11	17465	60	16263	94	8333	42	4342	—	515
Dobrunje ?															
Domžale	16360	82	15389	12	31749	94	8731	22	407	39	1300	—	9300	—	162
Frankolovo	11706	19	10918	05	22624	24	2446	72	3070	46	5764	—	3167	38	129
Gojzd	1152	71	1281	05	2433	76	784	—	78	18	—	—	360	—	48
Gore	6274	97	5460	98	11735	95	3481	49	32	—	3420	—	300	—	49
Gorica cent. pos. ?															
Gorje	12424	58	14498	19	26922	77	10006	70	6814	69	7602	80	2140	—	288
Horjul	11029	04	10313	79	21342	83	6509	—	4581	71	2899	20	1572	89	296
Hrenovice (za april)	3917	71	4172	22	8089	93	660	—	1632	13	1700	—	1120	—	178
" (za maj)	3271	43	3009	16	6280	59	823	80	690	19	2290	—	260	—	181
Idrija (za januar)	11920	32	11573	44	23146	88	11235	21	1140	50	3340	—	24	38	39
" (za februar)	8247	85	8038	18	16076	36	2571	—	150	—	450	—	59	38	38
" (za marc)	5474	93	5459	71	10919	42	3244	69	2662	—	1900	—	902	38	43
" (za april)	8420	86	8703	98	17407	96	5821	20	1250	—	4400	—	20	—	44
" (za maj)	15738	17	15616	88	31233	96	13259	63	889	29	3319	—	345	82	51
Ig	7934	83	9229	73	17164	56	4207	72	5736	26	3490	—	1396	21	176
Izlake	8619	40	5648	60	14268	—	4895	40	1430	28	1000	—	3492	95	150
Jesenice	18354	69	15955	99	34310	68	12615	—	3662	13	4400	—	90	—	169
Kamnik ?															
Kanal ?															
Kandija	31702	76	35940	31	67643	07	19799	43	7855	86	20360	—	2068	—	926
Kazaze ?															
Košana	10543	01	9783	76	20326	77	8608	81	2289	11	7470	70	—	—	347
Kranjska gora	17813	57	14880	96	32694	53	4719	40	14666	45	—	—	3036	80	229
Križevci	37725	12	35979	45	73704	57	17581	22	12441	05	19710	—	4355	—	164
Laško ?															
Leskovec	2389	64	2353	92	4743	56	2164	—	1434	—	590	—	314	—	182
Leskovicica	3052	57	3025	70	6078	27	2733	—	1021	—	1000	—	260	—	84
Livade ?															
Ljubljana — ljud. posoj.	1233275	52	1238114	92	2471390	44	201577	94	234347	13	33763	61	59817	95	1544
Ljubno ?															
Marenberg	73925	65	56228	60	130154	25	1895	—	33111	72	500	—	1658	29	487
Marezige	1186	55	1018	54	2205	09	—	—	—	—	850	—	844	—	186
Medulin ?															
Mengeš	7761	86	8198	87	17960	73	3332	—	4059	68	4060	—	180	—	396
Metlika	20694	44	20115	71	40810	15	13726	50	10856	92	8820	—	2720	—	490
Mošnje (za marc)	24743	47	23453	96	48197	43	10860	—	2143	54	9110	—	7120	—	117
" (za april)	15207	95	13807	34	29015	29	1416	—	4222	42	9580	—	4040	—	117
" (za maj)	13323	61	9898	70	23222	31	1234	—	7503	54	2370	—	1940	—	117
Naklo	3572	77	1505	62	5078	39	1651	—	170	—	200	—	200	—	44
Osap ?															
Pišece ?															
Planina	5490	82	4558	79	10049	61	750	26	1473	01	2880	—	691	—	85
Polhov-Gradec	4956	79	5128	42	10085	21	2408	—	4492	45	600	—	100	—	136
Poljane	27932	44	28243	48	56175	92	11692	70	7397	12	2300	—	1670	—	411
Pulj ?															
Radeče	10095	—	12320	67	22415	67	6164	—	4708	80	7103	22	1240	49	432
Rečica	15234	84	7046	08	22280	92	13121	—	5447	11	1250	—	1700	—	418
Renče ?															
Ribnica	26790	01	33013	37	59803	38	21711	72	7515	27	24490	—	3870	—	245
Ricmanje ?															
Rob	15570	97	20726	—	36296	97	4002	—	6087	18	9590	—	1000	—	159

I m e	Prejemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				Posojila				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Roč. ?															
Rova	6832	22	8314	27	15146	49	1642	—	2274	54	4225	48	1090	—	210
Rovte (za marec)	2724	53	2583	11	5307	64	958	—	718	85	1850	—	696	—	177
„ (za april)	6503	92	6211	25	12715	17	3197	61	1780	81	4410	—	2960	—	178
„ (za maj)	3709	85	2573	58	6283	43	2328	72	1183	88	1380	—	920	—	178
Selce	15743	21	10952	66	26695	87	9213	46	7689	58	3140	—	3080	—	299
Semič	11409	59	12769	66	24179	25	6750	—	6098	04	3621	30	1860	—	206
Senožeče	4486	70	4033	58	8067	16	—	—	100	—	3630	—	2610	—	276
Sevnica ?															
Sinčavas ?															
Skrilje ?															
Smlednik	4636	89	4276	89	8913	78	4222	89	—	—	400	—	—	—	12
Sorica	13757	36	13617	36	27374	72	13650	40	390	—	100	—	100	—	14
Srednjasvas	20353	39	22362	73	42716	12	16106	35	3896	14	10965	—	2310	—	376
Staraloka	14275	40	18119	74	32395	14	6261	—	14395	30	120	—	1114	—	214
Stari grad ?															
Stari trg ?															
Struge	9584	80	9580	43	19165	23	4634	—	6856	95	—	—	400	—	33
Sv. Ema ?															
Sv. Jakob ob Savi	2792	84	1854	90	4647	74	1672	—	950	28	900	—	455	—	128
Sv. Jurij ob j. ž.	8318	15	13026	43	21344	58	5559	63	2939	48	4530	—	95	—	163
Sv. Jurij pri Kranji ?															
Sv. Križ pri Kostanjici	14259	30	11764	40	26023	70	8808	—	1772	38	9913	—	4238	50	626
Sv. Kunigunda	8594	67	14755	19	23350	06	4265	30	3084	—	8622	87	—	—	79
„ Lenart ?															
Šebrelje	6921	07	6802	58	13723	65	2541	—	4572	74	749	85	334	75	42
Škocijan	8806	87	9406	04	18212	94	7731	02	3123	59	6256	80	860	—	467
Škofjaloka	16029	25	11621	36	27650	61	14100	—	—	—	1000	—	—	—	15
Šmarje	5760	49	4802	62	10563	11	3134	88	2384	17	904	—	100	—	189
Šmartno	8737	93	5627	76	14365	69	2624	—	2206	04	3280	—	—	—	150
Šturije	4540	88	5447	06	9987	94	1924	72	1294	65	3330	—	400	—	172
Št. Ilj pod Tur.	8171	85	6945	79	15117	64	4880	—	890	69	4017	—	1485	05	123
Št. Janž	2723	68	1045	70	3769	38	155	88	927	14	90	—	26	—	138
Št. Jernej	8338	51	7550	34	15888	85	3012	—	4646	68	2750	—	1116	—	458
Št. Peter ?															
Št. Rupert	13816	07	13265	79	27081	86	8794	—	2480	—	4990	—	2170	—	184
Št. Vid	10706	01	11922	63	22628	64	5143	—	6650	26	5260	—	—	—	377
Tinjan ?															
Tomaj	2044	45	1539	52	3583	97	1610	—	35	91	1475	—	300	—	323
Tomiselj	8425	15	9141	03	17566	18	3510	—	6505	53	2622	—	1898	—	304
Trebelno	6044	67	4381	77	10426	44	3282	—	2676	22	1680	—	310	—	146
Trnovo	19015	72	28307	23	47322	95	9781	39	10656	11	17217	88	7978	44	656
Tržič	10819	95	9666	61	20486	56	7558	50	1179	91	2870	—	1615	66	113
Tržišče	1861	96	1825	29	3687	25	1491	—	214	02	600	—	360	—	90
Tunice	4284	32	4161	10	8445	42	2452	—	952	98	2000	—	240	—	44
Velike Lašče	25537	62	24454	21	49991	83	10843	40	—	—	20400	—	—	—	38
Vipava	79580	57	77760	87	157371	23	45402	36	24417	—	8354	82	—	—	1065
Višnjagora ?															
Vojsko ?															
Vrhnika	34489	46	31781	32	66270	78	10153	17	4979	48	9100	—	7045	42	242
Zagradec	5985	97	5123	31	11109	28	1959	—	3800	70	300	—	720	—	79
Zatičina ?															
Zg. Besnica	3823	94	3771	56	7595	50	2527	75	3293	96	430	—	676	95	44
Zg. Tuhinj	4350	84	4854	08	9204	92	2901	—	2944	53	1820	—	1340	—	147
Žiri	9430	89	10372	53	19803	42	7623	—	4129	25	4220	—	1100	—	256
Župa Raščane ?															
Žužemberk	13780	—	10965	20	24745	20	7210	—	3449	63	3840	08	—	—	170

Opomba. Kakor smo že zadnjič omenili, označijo vprašaji pri pojedinih imenih, da nam dotični zavodi niso vposlali mesečnih izkazov.

Ker se trdno nadejamo, da v prihodnjem pregledu ne bo več nobenega vprašaja, to se pravi, da dobimo od vseh zavodov mesečne izkaze, opuščamo za danes vsako drugo opazko.

MIHAEL KASTNER, Ljubljana

priporoča svojo najmnogovrstnejšo zalogo vedno sveže napolnjenih tu- in inozemskih

mineralnih vodâ

vrelčnih pridelkov.

Najcenejša prodaja

morske soli in soli za živino,

voznine prosto na vsako železniško postajo.

Žgalnica za kavo

vedno sveže žgana kava, vsakdanje pošiljatve po železnici in pošti.

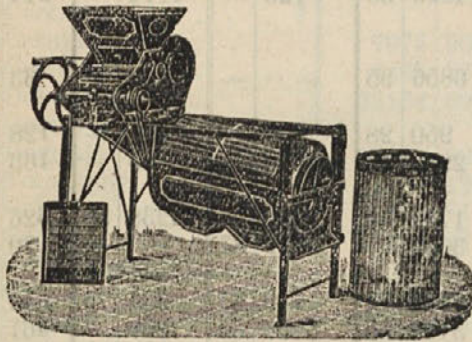
187 10-3

Zaloga petroleja in olja

za poljedelske in druge stroje ter mline.

Ponudbe, vzorce in cenike na zahtevanje brezplačno in poštine prosto.

Delniška družba tovarne strojev N. HEID v Stockerau.

Trijerji

(čistilniki)

za vsakovrstne namene s kovanimi plehi patent „Heid“.

Trijerji

za laneno seme, deteljo, rž, lečo in bob.

Vprave za skladišča, posebno dober sistem in popolna izvršitev.

Excelzior, mlin za šrotanje, pat. „Heid“.

Lahek za goniti! Veliko naredi! Nizka cena!

Nad šestdeset prvih odlikovanj! 179 12-6

Zarezane strešnike vštricne
(Strangfalzziegel) in francoske
(gepresste Falzziegel)

zidarsko opeko * * *

cement, roman in portland

glinaste peči in štedilnike

plošče za tlak, šamotne in cementne

kot vse drugo

stavbinsko blago

ponudijo po najnižjih cenah v poljubnih množinah (184) 10-4

F. P. Vidic & Comp.

Ljubljana.

C. kr. priv.

pred ognjem in tatovi varne

blagajne

prodaja najceneje dobro znana tovarna blagajnic

M. Adlersflügel

založnik Raiffeisnovih posojilnic

Dunaj, I., Franz Josephs-Quai št. 13.

(170) 24-11

Svetovnoznane kose in srpe

„Hospodar“.

Nedosezne karborundove in korundove

osle. 180 8-6

Zahtevajte cenik vseh potrebščin!

Društvo „Hospodar“

v Hustopečích - Hranic, Moravsko.

Patentovane sprave za žveplanje trt

jednostavno i diplo delajoč

SKROPILNICE PROTI

PERONOSPORI

TER VSE POTREBNE

VSAKOVRSNE POLJEDELSKE I VIENOGRADARSKÉ STROJE.

prodaja v najboljši izvršitvi,

JG. HELLER NA DUNOJU

II. Praterstrasse 49

Zastopniki se iščejo! Ceniki brezplačno.

171 12-9

Vse tu naznanjene predmete preskrbi tudi »Gosp. Zveza« po orig. cenah.

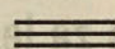
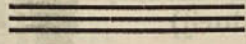
Ivan Rebek

stavbeni in umetni ključavničar
v Celji,

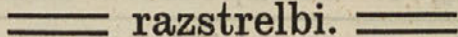
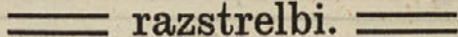
Poljske ulice števil. 14.

se priporoča za izvršitev v
njegovu stroko spadajočih del,
osobito pa priporoča svoje
najnovejše

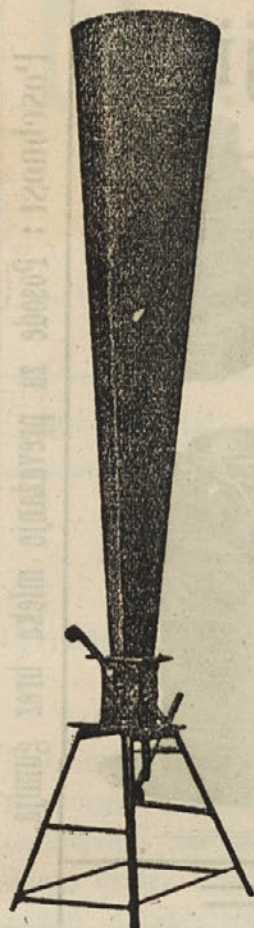
patentovane

strelne priprave
 proti toči

moji strelni možnarji so iz ko-
vanega železa, ne pa, kakor
pri drugih konkurenčnih tvrd-
kah, vlti — (178) 10—6

varni so toraj proti
 razstrelbi.

Brezplačni ceniki na razpolago.

„Gospodarska Zveza“

v Ljubljani, Gradišče št. 1

naznanja, svojim udom, da ima vedno v zalogi vsa
potrebna **umetna gnojila**, kakor **Tomaževo**
žlindro, **kalijevo sol**, **solitar**, **superfosfat**
(koščeno moko) in **Barthel-ovo klajno vapno**.
Naročila se točno izvršujejo!

Nj. svetost papež Leon XIII.

sporočili so po svojem zdravniku prof.
dr. Laponiju gospodu lekarnarju Gabr.
Piccoliju v Ljubljani pristrčno za
hvalo za doposlane Jim stekleničice

tinkture za želodec

in imenovali „Dvor. založnikom Nj. svetosti“.

Imenovani zdravnik ter tudi mnogi drugi sloviti pro-
fesorji in doktorji priporočajo bolehamim G. Piccolijevo

želodčno tinkturo

katera krepča želodec, pospešuje slast, pospešuje prebav-
III. 176 24—6 ljanje in telesno odprtje.

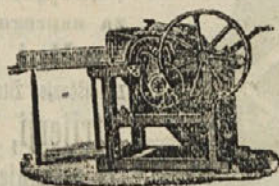
Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvršuje G.
Piccoli, lekarnar „pri angelju“ v Ljubljani, na Dunajski cesti.

Tinkturo za želodec pošilja izdelovatelj v škatljah po 12
in več stekleničic. — Poštino mora plačati p. n. naročnik.

Nad 200 strojev v zalogi!

Najboljše mlatilnice,

gepeljne, trijerje, či-
stilnice (pajkelne),
slamorenice, mline in
preše za sadje, fine
kose, srpe in

amerikanske kosilne stroje

(Damo tudi na poskušnjo)

in vse potrebščine za poljedelstvo v veliki
izberi priporočata po nizki ceni

Karol Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in zaloga strojev

Ljubljana, Dunajska cesta 16.

186 6—3 Slovenski ceniki brezplačno.

Kadilci pozor!

Najboljše svetovnoznane

„Kelske pipe“

v izvornih oblikah zelo okusno izdelane,
znotraj vzorno, na poseben, umetniški način
izkovane, tako da je zamotanje nemogoče.

Kadivec izkusi na svetu vse možne „patente“ pip,
toda nazadnje se vendar vrne k pravi **kelski pipi**, ki
mu edino more osladiti življenje. 181 x—5

Nizke cene! Elegantna uprava! Zahtevajte cenik!

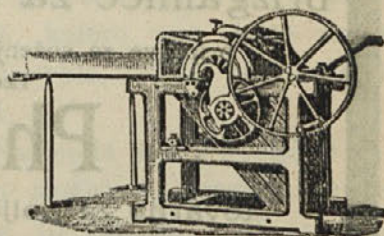
Društvo „Gospodar“

v Hustopečich-Hranic, Moravsko.

Denar si prihranite,

če vsakovrstne

poljedelske stroje,
orodja, šivalne
stroje, trombe, cevi,
kakor tudi **mašinsko**
olje in motore, splošno
za najboljše, priznane, kupite
v zalogi

Franc Zemana, Ljubljana
Poljanska cesta št. 24.

NB. Kedor mi preskrbi naročila, odško-
dujem ga za njegov trud dobro!!! 182 7—4

Vse tu naznanjene predmete preskrbi tudi »Gosp. Zveza« po orig. cenah.

== Spretni zastopniki se povsod iščejo! ==

Svetovnoznana !!! Nad 350.000 v rabi. Nad 600 prvih odlik.!!!

ALFA-LAVAL-Separator-ji

so najboljši

posnemavci smetane

je dobiti v 14 različnih velikostih, posnamejo od 40—2000 litrov v eni uri.

Popolne oprave za mlekarne

na roko in s silo, kakor tudi vse mlekarske stroje (172) 12—8 in posode.

Popolne naprave za led in ohladitev

za mlekarne, pivovarne, klavnice, mesarje od 450 do 300.000 toplin (kalorij).

Najcenejša in najboljše delujoča ohladilna naprava.

Akcijska družba ALFA-Separator, Dunaj.

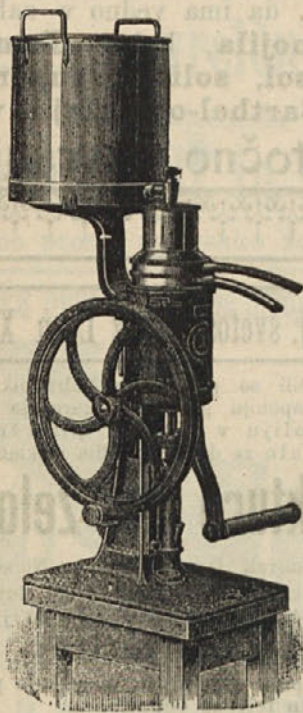
Zaloga za južne dežele

☞ v Gradcu, Annenstrasse 26. ☜

* „ALFA Mitteilungen“ brezplačno. *

== Spretni zastopniki se povsod iščejo! ==

Posebnost: Turbine na par, naprave mlekarne.

Posebnost: Posode za prevažanje mleka brez gumija.

Najizvrstnejši in priznано najboljši plugi iz jekla, brane, poljski valarji,

stroji za sejanje „Agricola“,

amerikanski stroji za košnjo in žetev,
za mrvo, deteljo in žito,

za obračanje mrve, grablje za seno in žetev.

Preše za seno, slamo, vino, sadje in hidraulične preše.

Mlini za grozdje, stroji za obiranje grozdja,

mlini za sadje,

brizgalnice za trte in rastline,

priprave za sušenje sadja in prikuhe.

izdeluje po najnovejši in poznano najboljši napravi

Ph. Mayfarth & Comp.

tovarne za poljedelske stroje, livarne železa in zavodi za napravo plugov.

Ustanovljene 1872.

DUNAJ, II./1. Taborstrasse št. 71.

900 delavcev.

Odlikovane s čez 500 zlatimi in srebrnimi svinčniki itd.

Obširni katalogi brezplačno. — Zastopniki in prodajalci se radi sprejmó.

stroji za mlatiti

s patentovanimi okroglimi in mazljivimi tečajji, na roko in na vitál ali z motorjem,

vitelji

(kupje)

za naprego,

mlini

za čiščenje žita,

trijerji,

za roškanje

turšice,

stroji za rezanico

s patentovanimi, okroglimi in mazljivimi tečajji.

reznice za repo, mlini za šrot, parniki za krmo, štedilne peči,

obračljive sesalke za gnojnico

in vse druge poljedelske stroje

185 8—4

